

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Thesavrvs|| Locorvm|| Commvnivm|| Jvrisprvdentiaē

Barbosa, Agostinho

Lipsiæ, 1697

Cap. XCIX. Princeps, Rex, Imperator.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80071)

ex lapidicinis 33. eod. tit. utpote quæ universalis perhibetur Gloss. in d. l. quod dicitur 5. vers. sed dotis. Vide tamen & Argent. art. 418. consuet. Britan. gl. 1. num. 13. & de petitione hereditatis patet ex d. l. si & rem. ff. de petit. hered. cum similibus supra allegatis. Unde curpretium in iudiciis singularibus non succedat loco rei, facit præcipue id, tum quod in illis pretium & res adeo sint diversæ, ut interrogatus, an habeat rem, possit negare, licet habeat jus pretium, Baldus in l. cogi. col. penult. C. de petit. hered. Jason. in l. si eum servum. num. 6. ff. si cert. petatur; tum quod pretium ex re furtivâ bonâ fide acceptum non sit furtivum, l. 48. ff. de furt. tum etiam quod regulariter res emptæ ex pecunia mea, mea non dicatur. l. si ex ea 6. C. de rei vindicat. Pacian. 1. conf. 35. n. 31. l. venditor 21. ff. de hered. vendit. l. si quis uxoris 2. §. si Titius 17. & l. qui vas 48. §. fin. ff. de furt. l. 38. ff. de noxal. act. l. 7. §. 1. in fin. qui pot. in pign. Carpzovius p. 3. consil. 30. defin. 1. & p. 4. consil. 40. defin. 9. num. 4. Reiger. in voce furrogatum. Gifanius ad l. 82. de V. O. nisi in casibus, quos notavit Bartholom. Socinus in emend. de fallent. reg. 371. quibus adde & tres speciales casus, qui notantur à glossa in l. 1. C. si quis alteri vel sibi. verb. constitutam. Wesenb. 2. conf. 79. n. 13. Licet igitur Nebelkra decif. 10. p. 40. id planè negare videatur, dum inquit: Verum non esse præsuppositum illud, quo ex re quapiam factum, naturam & qualitatem ejus rei indicare putet exemplo. l. qui vas 48. §. ult. de furt. l. 7. §. ult. qui pot. in pign. l. ex pecunia 12. C. de Jur. dot. itemque Bartol. Carpz. 5. responsor. 47. num. 14. Textus tamen in l. si mater. C. de rei vindic. contrarium demonstrat. Confer Johan. Cephal. 1. conf. 20. incip. usus fructus stabilium, num. 10. ubi expressè in rebus particularibus, quod ibi pretium in locum rei nequaquam veniat, limitat.

VII.

Non tam valor & pretium rei quam emolumentum spectandum est. Hinc onera non solvuntur secundum fundorum valorem, sed eorum utilitatem; & quando bonis cedens opponit beneficium competentis, non ad valorem rei sed ad emolumentum est spectandum. Brunneus ad l. 2. C. de pred. & omn. reb. Navic.

VIII.

Nemo tenetur viliori sed justo pretio res suas venales vendere l. 2. C. de fid. baf. igitur nec ipsi Decuriones aut Magistratus viliori pretio frumentum patriæ suæ præstare coguntur l. 5. ff. de admin. rer. ad civit. pertin.

Limita: eo tempore, quo est magna rerum victualium inopia, incolæ cogi possunt res necessarias viliori pretio vendere, ut subveniatur pauperibus. Perez. C. ut nem. lic. in coem. numer. 5.

Declara Axioma, ut justum pretium sit, non quantum ab aliis offertur, sed quod taxatum est à principe vel senatu; hodie enim in bene constitutis Rebus publicis rebus, quarum quotidianus & necessarius est usus, pretium justum imponitur à Magistratu habitâ ratione temporis & loci, non vero arbitrio mercatorum commit-

titur, ne pretia in immensum excrecant. Perez. d. l. n. 5. 6.

IX.

Pretium debet esse certum, maxime in venditione. Gail. Lib. 2. Obs. 13. n. 6. eoque non declarato contractus est nullus. DD. in l. generaliter 78. ff. de R. J. neque Instrumento emtionis creditur sine certâ pretii quantitate. Wesenb. Vol. 1. Conf. 12. n. 96.

Limita, quod pretium certum esse debeat in quantitate; nam si qualitas certa non sit expressa, intelligitur moneta usualis, Myns. Cent. 4. obs. 15.

CAP. XCIX. Primogenitus, Primordium, Primum.

Axioma I.

Primogenitus appellatur, qui primo natus est, quamvis nullus sequatur, c. Joseph. 5. extr. de V. S.

II.

A primordio tituli posterior formatur eventus, l. regula 9. §. fin. vers. ut licet ff. de juris & facti ignor. l. 76. ff. de rei vind. l. unic. Cod. de imp. lucrat. descript. l. qui id quod 33. ff. de donat. l. clam. 6. de acquir. possess. Harprecht. ad §. 1. num. 85. Instit. de injur. Alciat. in tract. de præsumpt. reg. 2. præf. 24. num. 1. Cravett. conf. 91. num. 9. Cephal. conf. 156. n. 3. Surdus conf. 202. num. 16. lib. 2. Confil. Arg. conf. 104. num. 103. Vult. 1. conf. Marpurg. 12. num. 43. ratio, quia postea factum præsumitur in ejus executionem, quod factum erat prius, atque ita declarans nihil de novo addit, sed id, quod est, demonstrat, l. heredes palam. 21. §. si quid post 1. ff. qui testament. fac. poss. Vult. 3. conf. Marp. 21. numer. 204. Nec obstat, quod Pandectum. 2. quæst. 22. numer. 50. scribit, primordium tituli non formare exitum subsequenter, quando aliquid supervenit, quod primordio & origini contractus derogavit. Nam tale aliquid supervenisse probandum est, non ex solo cursu temporis, quippe quod ab obligationem inducendam per se inidoneum est, l. obligationum ferè 44. de O. & A. sed aliis ex causis justis & legitimis, Bart. Socin. 1. conf. 131. num. 7. Ernest. Cothm. 2. resp. 79. num. 97.

III.

Primum quod est, aliud ante se habere non potest, Jason. in l. rescripta. num. 2. l. fin. num. 3. C. si contr. jus vel util. publ. Primo enim nihil esse prius, ex §. nos vero 2. ff. de concept. probat Arnif. 1. de Majest. c. 2. n. 2.

CAP. XCIX. Princeps, Rex, Imperator.

Axioma I.

Princeps est pastor, qui pro grege excubat.
(N) 2 Hier.

Hier. Alban. *de potest. Papa. p. 1. num. 43.* Modest. *Pist. conf. 9. num. 10. lib. 2.* Sicut enim pastor oves suas fovet, ita & Princeps suis subditis pastoris vice esse, eosque cunctis in necessitatibus tueri tenetur, *c. cum Apostolus 6. §. sustinemus. extr. de censibus. Lucas de Penna in l. unic. col. 2. C. de superindict. Gail. 1. obs. 17. Coler. de process. executiv. c. 9. num. 58. Pruckman. conf. 28. n. 70.* Unde & pater vocatur communis, qui filios placido sinu foveat, Baldus *conf. 410. num. 5. lib. 5. Natt. conf. 445. num. 6. Cravett. conf. 933. num. 25.* quomodo Xenophon, in *Cyropædia*, bonum principem à bono patre nihil differre dixit. Menoch. *conf. 1. num. 157. Reincking. de Regimin. secul. & Ecclesiast. lib. 1. class. 1. c. 5. n. 47.* & veluti Deus est in terris. Boer. in *tract. de Auctor. magni consil. num. 128.* cui nihil magis proprium quam humanitas, per quam sola Dei imitatio servatur, *l. fin. Cod. de donat. inter vir. & uxor. Modit. in §. Principum dub. 1. num. 11.* inde etiam debitores iustitiae vocantur ab Hærn. *§. quoniam de prohib. feud. alienat. per Lothar. Vide & Molin. in consuetud. Paris. §. 1. gloss. 5. num. 65.* ubi subijcit, obligationem mutuam esse inter subditos & superiores.

II.

Princeps est propter populum ejusque utilitatem, non populus propter Principem, Cic. *1. de offic. Aristot. 3. polit. 11. Cels. Mancin. lib. 4. de jure Principat. Ludov. Molin. tom. 3. p. 1. de trib. disp. 667. numer. 11. Heig. lib. 1. q. 19. Garfia de expens. cap. 21. n. 32. Paris de Puteo de Excess. Baron. c. 1. n. 21. Molin. in consuetud. Paris. tit. 1. §. 2. gloss. 3. meminisse enim debet, Principatus non ob sui, sed ob utilitatem publicam & subditorum esse institutos, ut eleganter deducit Michael ab Aguerre *Apolog. sua part. 2. num. 224.* allegatus à Vult. *3. conf. Marp. 35. num. 141.* Quapropter Principis est, subditos in eo statu conservare, in quo reperit, *l. neminem 64. in fin. C. de decur. gl. in l. moveor. C. de serv. exportand. ubi ait: Quo statu te invenio, in tali te conservabo, idem tradit Roland. à Vall. conf. 1. num. 104. lib. 1. Laur. Sylvan. conf. 1. n. 27. lib. 1. ubi perhibet Principem, velle ea, quæ consueta sunt. Hinc Princeps consuetudine suorum subditorum ligari, eaque in territorio illo uti debere, *l. Lucius 21. §. fin. ad municipal. not. Johan. Faber in §. ex non scripto. Instit. de jure natural. gent. & civil. Bover. in suis sing. verb. statutum. num. 5.* Quod enim diuturna consuetudo approbat, id pro lege habetur, Bald. *conf. 318. col. 1. vol. 3.* cum sit alterum quasi jus naturale, quod transmutari non potest, idem Bald. *conf. 439. col. 5. vol. 3.* vide Mantuanum *conf. 43. n. 9. tom. 2.***

III.

Principis concessio facta simpliciter semper absque alterius incommodo intelligitur, *cap. super eo 15. de offic. delegat. cap. quamvis 8. de re script. in 6. l. 2. §. merito. ff. ne quid in loc. publ. l. nec avus 4. C. de Emancip. liberor. Jason. in l. Galus. §. & quid sit antum. num. 63. de liber. & posthum. Decius conf. 271. num. 2. conf. 389. num. 4. conf. 544. num. 34. Cephal. conf. 6. num. 28. Lau-*

rent. Tennin. cautel. 207. num. 1. Siquidem Princeps est propter bonum, non ut oblit, sed ut profic. Alphons. Modit. *§. Magistri dub. 1. numer. 5.* qua ratione nunquam jure altero jam quæsito præjudicare velle præsumitur, *l. nec avus 4. C. de Emancipat. libert. Bald. conf. 327. col. 2. vol. 1. & conf. 363. in pr. vol. 1.* neque ejus intentionis esse, præjudicare pactis & transactionibus inter partes firmatis dixit Bartholom. Socinus *conf. 120. num. 2. lib. 4.* cum lædere aliquem velle, de eo non præsumatur, Hyppolit. de Marfil. in *sing. 440. Consil. Argent. conf. 2. num. 36. cum seqq. lib. 1.* Unde & malum in Principe non potestas, sed tempestas dicitur. Valsq. *1. controvers. cap. 1. num. 20. & 2. cap. 51. num. 65.* Hinc quando Princeps quid ini-qui concederet, præsumitur ad instantiam partis, non motu proprio fecisse, *cap. si motu proprio 23. de præbend. in 6. cap. si quando 5. in fin. de rescript. & in cap. fin. eodem in 6. cap. super 1. de crimine falsi cap. 1. de religios. in 6. l. 1. Cod. de petii. bonor. l. ex facto 43. in princip. de vulgar. substitut. l. fin. Cod. si contra jus vel utilit. public. Gail. 1. observat. 14. num. 16. Alciatus de præsumpt. reg. 3. præsumpt. 8. cum præsumatur, ut iustitiae plenus omnia deliberatè, & prout convenit, nec nisi ex justa causa facere, Mascardus de probat. conclus. 1227. num. 21. Cravett. conf. 168. num. 9. Regner. Sixtin. lib. 2. Consil. Marpurg. conf. 14. numer. 51. Vide Gail. ubi exemplis hoc demonstrat, 2. observ. 58. num. 10. & 11.*

IV.

Quodcunque jus olim omnibus de populo competit, illud regulariter hodie est solius principis, quia omne jus populi hodie in principem collatum *§. 6. Inst. de Jur. Nat. Gent. & Civ.*

V.

Quicunque jus soli Principi competens sibi prætendit, ille legitimam acquisitionem probare debet, quia præsumtio est contra ipsum prætendentem: exemplum est in Jure piscandi in flumine publico. Conf. Köppen in *Usu Publ. Instit. obs. 69.*

Limita, ut possit hanc acquisitionem probare vel privilegio speciali, vel etiam præscriptione immemoriali, quæ privilegio æquipollet,

VI.

Principis intentio semper intelligitur esse talis, qualis esse debet de jure & æquitate, Baldus in *c. 1. n. 3. vers. si autem non est. colum. 2. apud quem vel quos contr. feud. defin. & in l. omnes. num. 87. vers. item quia. ff. de justit. & jur. & cap. licet. n. 1. extr. de offic. judic. ordinar. Cravetta conf. 103. Visis. num. 14. sub vers. videamus. colum. 4. Cephal. conf. 468. numer. 110. vers. nec obsistit oñtium. volum. 4. Pacianus 1. conf. 161. num. 21. Talis enim ea præsumitur, qualis est legum candor & rationis naturalis integritas, Gail. 2. obs. 76. n. 11. quia ipse Lex animata in terris dicitur, *Autb. de Consul. circ. fin. gl. in l. prohibitum. de jur. ffe. Ludov. Gomez. ad §. item si quis. num. 23. Inst. de Actionib. quod tamen iterum notabiliter vide declarantem Gail. 2. observ. 58. per tot.**

VII.

Princeps quando aliquid facit, semper præsumitur

sumitur ex iusta causa facere, Bald. in l. si testam. C. de testam. Decius conf. 292. colum. 2. Alciatus reg. 3. presump. 8.

Declaro, hoc verum esse, quando aliquid facit aut scribit motu proprio, secus ubi rescribit ad alterius postulationem; tunc enim presumptio cessat, quia in tali casu magis presumitur ad importunitatem postulantis, quam ex sua voluntate scripsisse, ita singulariter dixit Ludovic. Roman. conf. 436. incip. quod indultum. col. 4. num. 19. & repet. l. si verò. §. de viro. num. 47. fallent. 24. ff. solut. matrim. Johan. de Imol. in l. si testamentum. vers. ultimo limita. C. de testam. Dec. in c. Ecclesiarum. num. 29. secund. Lugdunens. & num. 135. secund. Venet. am. impress. extr. de Constit. Mynsing. 4. observ. 8. Thom. Grammatic. decis. 65. num. 30. cum seq. & pro memorabili dicto refert Hyppolit. de Marfil. sing. 6. idemque sentit & Alciat. in l. causas, in pr. C. de transact. Unde quando Princeps procederet parte non citata, pro eius actu non presumetur, sicut declarant Abb. in c. 1. de caus. possess. & prop. & in cap. cum olim. de re iudic. Barthol. Socin. conf. 120. Memini. num. 9. vers. praterea. & vers. tertium autem. lib. 4. quin imò si princeps revocaret, quod fecit motu proprio, fingitur circumventus ad id, ut probari contrarium non possit, Dec. conf. 580. col. 2. num. 5. conf. 286. col. fin. n. 8. conf. 282. col. & seq. Restaur. Castald. in tract. de Imperat. quest. 110. Ægid. Boll. in tract. crim. tit. de Princip. num. 18. & seqq.

Excipe, nisi quando aliquid rescriberet aut mandaret contra ea, quæ sunt juris divini aut gentium, aut contra recessus Imperii, aut conventionem Statuum. Tunc enim non presumitur iusta causa in Principe, nec libera voluntas pro tali habetur, Alciat. in tr. de presump. reg. 4. pres. 8. & ibid. Nic. Arelat. in annot. adde & Myns. 4. observ. 8. quæ de causa si tale rescriptum contra jus divinum curreret, regulariter nullum erit, l. fin. C. si contr. jus vel utilit. publ. cap. quæ in Ecclesiarum 7. ibique Dd. de Constit. neque ei, quando de iniustitia mandati constaret, parendum, sed bene resisti poterit, per ea quæ tradit Bartolus per ill. text. in l. prohibitum §. C. de jur. fise. & not. Joh. Andr. post Hostiens. in c. significamus de Const. Dec. in l. non videntur. §. qui iussu. num. 4. de Reg. Jur. Abb. in c. si quando. col. 3. de off. deleg. idemque Dec. vol. 2. n. 8. secund. Venet. impress.

VIII.

Principem summum decet pacta & concessionem suorum Majorum & Antecessorum observare c. 1. de prob. ibique Aug. Bero. numer. 31. ubi ait, Principem ad hoc & naturaliter & civiliter obligari, Paul. de Castr. in l. digna vox. C. de LL. Bald. in d. c. 1. & conf. 271. Casus consilii talis est. vol. 1. Alex. conf. 16. col. pen. vers. quia. vol. 5. Roman. conf. 52. In questione Magnificorum. dub. 2. Socin. jun. conf. 116. n. 2. vol. 2. Laur. Sylvan. conf. 98. Joh. Bapt. Villalob. in suis comm. opin. lit. P. n. 323. Nam, ut gravissime dixit Bald. in cap. item si de nat. feud. Deus non subiecit Principi contractus, ex quibus obligatur, licet Leges subjecerit, Soc. jun. conf. 115. n. 11. lib. 2. siquidem

non solum Princeps, sed Deus ipse ex conventionem obligatur, Bald. in l. 1. ff. de pact. Panorm. in d. c. 1. not. 1. de prob. neque suæ promissioni potest etiam de plenitudine potestatis contravenire, Paulus de Castr. in d. l. digna. Cod. de LL. Restaur. Castald. in tr. de Imperat. q. 111. in casu 188. Cravett. conf. 135. num. 5. Grammat. conf. 56. n. 25. cum seqq. conf. tract. meum de oblig. success. in offic. c. 5. n. 21. & seqq. Clariss. Habensium ad Wesenbec. de constit. Pp. pag. 94.

IX.

Princeps quod non potest, id nec voluisse censendus est, Vult. 3. conf. Marp. 19. n. 51. Quia Princeps in dubio censetur habere voluntatem conformem juri, l. digna vox 4. C. de LL. & voluntas ejus talis presumitur, qualis de jure esse debet, Bald. in l. ex facto. not. 4. ff. de vulg. subst. nec ut homo, sed quasi Lex animata imperat, vocaturque inde sanctissimus, in l. Titia 87. §. Lucius 4. ff. de Legat. 2. cap. Cleros. 1. diff. 21. Oldend. 1. Conf. Marp. conf. 5. num. 39. indeque in Principe tanquam fonte Justitiæ constants voluntas presumitur, Gail. 2. obs. 55. n. 3.

X.

Princeps quilibet potest in suo territorio, quod potest Imperator in Imperio. Bart. in l. infamem. num. 14. ff. de publ. judic. Felin. in c. quæ in Ecclesiarum. num. 32. extr. de constit. Alex. conf. 2. n. 9. col. 1. Castrenf. conf. 34. num. 1. Socin. sen. conf. 66. num. 13. vol. 3. Socin. jun. conf. 98. n. 1. vol. 3. Curt. jun. conf. 61. num. 9. Zaf. conf. 1. num. 21. vol. 2. Schurf. conf. 18. num. 2. cent. 3. Vult. 1. conf. Marp. 16. n. 46.

XI.

De Principis potestate disputare instar sacrilegii est, l. disputare 2. C. de crim. sacril. l. sacrilegii 5. C. de divers. rescr. hoc enim grande nefas esse dixit Ant. de Padill. ad d. l. 5. C. de div. rescr. add. & Bender. de reviv. concl. 36. n. 4. Borell. de comprom. §. 2. gl. 1. n. 231. Decian. resp. 41. num. 137. Pfeil. conf. 76. n. 39. cent. 1. Val. Forst. de success. ab intest. lib. 1. c. 47. n. 23.

Excipe, nisi quando super aliquo facto Principis jus alicujus tertii laderetur, tunc enim de voluntate & scientia Principis disputare & inquirere prohibitum non est, l. 2. ff. de supellect. legat. l. ex facto 43. in pr. ff. de vulg. subst. quia nonnunquam per sub- & obreptionem male instruitur & informatur, d. l. 1. C. de pet. bon. sublat. Gail. 2. obs. 58. num. 8.

XII.

Principi non obediens morte moriatur, 1. Reg. 14. c. 2. de major. & obed. urg. l. unic. C. de vet. numism. potest.

Intellige verum, cum in remagni momenti ac præjudicii, unde scilicet Deus, Respublica magnopere offenditur, & mandatum Principis negligitur. Cæterum si de levioribus causis agitur, pœna mortis tum non obtinet, sed alia mitior, iudicis tamen arbitrio personarum & rerum circumstantiis consideratis, statuenda erit, Fach. 1. contr. 1. Menoch. de arb. jud. quest. cas. 365. Farin. comm. concl. 9. crim. tit. de delict. & pan. q. 19. n. 22.

Limita: Iudices non tenentur inverecundas

das petitiones & desuper obtenta mandata admittere, quæ pugnant cum legibus & commodo publico vel privato partium, imò si fecerint hoc, puniantur.

Sublimita: nisi Princeps facta ipsi à Iudice demonstratione secundam iussionem emittat, tunc enim obsequendum. Perez. *C. de petit. bon. sublat. num. 4.* Nam quando princeps aliquid concedit contra jus commune, præsumitur importunitate & falsis narratis supplicantis circumventus esse; principes enim propter importunitatem petentium, dum interdum metuunt offendere aliquos, scribunt quod fieri nollent, & sæpe non concedenda largiuntur, itaque ea revocare possunt. Brunnem. *ad l. 1. §. 2. C. de petit. bon. sublat.*

XIII.

Princeps est mundi Dominus. *l. deprecatio 9. ad L. Rhod. de jact. l. bene à Zenone. 3. §. qui enim ultim. C. de quadr. præscript. l. si duas 6. §. est autem 2. ibi universo orbi. ff. de excusat. tur. imò corporalis mundi Deus, eminens super omnes tanquàm stella matutina in medio nebulae, Matth. Stephan. l. 2. c. 1. n. 49. de jurisdict.*

Intellige verum (1.) de superioritate ac dominio protectionis & jurisdictionis, non de cuiuslibet hominis privati re & substantia; non de privato moderamine, sed publica tutela. *l. 2. rescripta 7. C. de precip. imp. offer. Phil. Matth. ad l. 11. de R. 7. (2.) non de quaestu & lucro, sed pro utilitate Imperii. l. principibus 72. C. de appellat. (3.) non de privati arbitrii libidine, sed legitimo Legum ordine & præscripto. l. non omnes 8. C. de LL. l. 1. in princ. C. de summ. Trinit. (4.) non de usu, sed utendi potestate, si evidens Reipubl. utilitas flagitet. Gail. 2. obs. 56. Valsq. illustr. contr. c. 5. (5.) non de re privatorum ipsa, nisi fortè privatus quis decedat sine herede. Just. Meier. in disp. ad L. Rhod. de jact. thes. 4. (6.) non de enervatione, sed Reipubl. sustentatione, quando Rempubl. administrat, non quando spoliatur. Melchior Goldast. in polit. Imperial. p. 12. §. præterea ac imprimis.*

XIV.

Principem facere non oportet ea, quæ injuste fieri solent. *l. digna 4. C. de LL. causas 16. C. de transact. l. 2. C. de sentent. rescind. l. autoritatem 3. C. unde vi. l. 10. C. de testam. Castald. de Imperat. quest. 111. imò ne fieri quidem posse putantur, quæ inhonestè facienda essent. l. filius qui 15. ff. de condit. insti. l. Nepos Proculo 125. de V. S. cap. faciat. 22. quest. 2. cap. fin. de rescript. in 6. Rauchbar. 2. quest. 11. n. 37. quanquam enim principi data sit omnis potestas, nulla tamen ad malè agendum vel alienum auferendum data intelligitur, Ezech. c. 45. 3. Reg. 10. c. scelus. 2. quest. 1. Arnif. 3. de Majest. c. 1. n. 7.*

XV.

Principis præsentia omnes supplet solennitates. *l. 19. C. de testam. hinc servi cubicularii principis donati ipso facto sine ullà scripturæ solennitate fiunt liberi l. 4. C. de Præpos. sacri Cubic.*

XVI.

Principis splendor omnia illustrat; hinc & vile munus, si in eo quis deserviat principi, nobile reputatur. Brunnem. *C. de præpos. Sacri Cubic. col. 2. n. 1.*

XVII.

Principis non est minuire sed augere immunitates & Privilegia. Brunnem. *C. de Veteran. n. 1.*

XVIII.

Omnia jura ex supremo principe tanquam Oceano fluunt & ad eundem refluunt. Et quoad Jurisdictionem est instar maris, quod fluminum concursu non augetur vel minuitur. Perez. *C. de annon. & tribut. n. 4.*

XIX.

Principi per suos ministros præjudicari potest. Brunnem. *ad l. fin. C. de fund. rei priv. numer. 3.*

XX.

Aditus ad principem nemini est præcludendus. Intellige scriptis. Nam non omnes passim sine sacra revocatoria seu permissione aulam Principis accedere poterant *l. 9. C. de offic. Reclor. Provinc. exceptis Illustribus l. fin. C. de dignit.*

XXI.

Date principi quæ sunt principis. Hoc axiomad Gynæciarios seu tinctores muricis, qui serioblattas & metaxas Principis scrinio non inferunt, applicat Perez. *Cod. de murileg. n. 5.*

XXII.

Principum compositiones cum subditis super quorà collectandi à Principe revocari non debent, habent enim vim legis. Brunnem. *in l. ult. C. de amon. & tribut.*

XXIII.

Princeps privato succedens ejus jure utitur, & ratione bonorum acquiritorum tenetur ad onera, nisi aliqua sint extraordinaria, quibus princeps solutus est. Perez. *C. de Præd. & omn. reb. Navicular. num. 2. hinc ditiones Imperatoris in censum Imperii sunt relatæ, Brunnem. ad l. 1. C. cod.*

XXIV.

Princeps Legibus est solutus. *l. Princeps 31. de LL.*

Intellige scilicet quoad vim coactivam, quia enim nemo ad leges observandas cogere potest. *l. digna vox 4. C. de LL. secus quoad vim directivam, quia eas servare tenetur. d. l. 31. ff. de LL. l. ex imperfecto 23. ff. de leg. 2. l. 3. C. de testam. ibi nihil tamen. §. ult. Inst. quib. mod. test. infirm. Matth. c. 3. D. Thom. quest. 96. art. 5. p. 1. Sot. de just. & jur. lib. 1. quest. 6. art. 7. Didac. Covar. in relest. c. alma mater. part. 1. §. 1. num. 4. Gregor. de Valent. 2. tom. comm. Theolog. disp. 7. quest. 5. p. 4. Fachin. 1. contr. 2.*

XXV.

Principis placitum Legis habet vigorem. *l. 1. ff. de constitut. Princip. quicquid enim Princeps decrevit, vel de plano est interlocutus, pro lege habetur. l. ult. C. de LL. Costal. d. l. 1. de constit. Princip.*

Intellige verum in terminis habilibus; non enim

enim quodvis placitum Principis Legis habere vigorem dicitur, sed illud demum quod juri ac Legibus consentaneum, nec in læsionem alterius tendit, prout demonstrant Covar. 3. *variar. resolut.* c. 6. num. 8. & post eum Philip. Marth. ad l. 11. de R. I. Quod igitur dicitur principis contractus Legibus comparari, l. penult. C. de donat. int. vir. & uxor, illud intelligitur non tam ratione effectus, quam ratione constitutionis, ut quemadmodum simplex Principis placitum sine ulla alia solennitate Legis vigorem habet, ita etiam contractus Principis omnia licet solennitate Legis firmitatem obtineat & per se subsistat, vid. Not. nostras in quest. Wesenb. disp. 1. ad lib. i. tit. 3. n. 2. quest. 27.

CAP. C. Principale. Axioma I.

Principale quando non tenet, tunc nec accessorium tenet, c. si diligenti 11. extr. de for. comper. c. inter 6. in fin. extr. de fid. instrum. c. cum inter 13. extr. de sentent. & rejudic. c. relatum 3. extr. de concess. preb. cap. ult. extr. de rer. permut. c. de prudentia 3. extr. de donat. inter vir. & ux. c. cum sit 16. extr. de Judais & Saracen. c. penult. extr. de purgat. Canon. principali enim cassato, omnia accessoria cassata intelliguntur. c. qualibet 17. extr. de Elect. c. venerabilem 34. extr. eod. c. auditis 8. extr. de procurat. c. tua 26. extr. de sponsal. c. cum ex injuncto 2. extr. de nov. oper. nunc. c. fraternitatis 4. extr. de heretic. Et principali destructo corrumpitur accessorium. l. cum principalis 128. l. nihil dolo 129. §. 1. ff. de R. I. c. accessorium, extr. eod. Math. de Afflict. in c. unic. n. 11. de success. frat. Regner. Sixt. 2. consil. Marpurg. 21. num. 36. & adjudicato vel irritato facto principali simul censetur esse adjudicata & irrita, quæ ex eo dependent, l. Pomponius 13. §. fin. ff. de acquir. poss. c. cum inter vos 15. in fin. de re judic. c. inter dilectos 6. de fid. instrum. Oldend. 2. consil. Marpurg. 5. n. 123. & principali præsupposito falso non possunt esse vera, quæ inde colliguntur. l. fin. ff. de acquir. poss. Oldend. d. consil. 5. n. 54. Fallit tamen in actione hypothecaria per l. 7. C. de præscript. 30. vel 40. ann. ibiq. tradita Cujac.

Limita: quod principali destructo non corrumpatur accessorium, sed subsistat, quoties accessorium speciali lege fuscitum est; autoritas enim legis facit, ut accessorium per se valeat. Ita legata subsistunt sublato principali scilicet testamento juxta Nov. 113. cap. 3. n. 3. in fin.

Limita iterum, modo accessorium sui naturæ per se subsistere possit.

II.

Principale debet attendi, ad quod res principaliter paratur, non illud, ad quod paratur secundario. l. quamvis 26. de aur. legat. vid. & l. 7. §. 1. de injur. ubi distinctionem inter id, quod principale & minus principale, expresso textu niti videmus, vid. sup. lib. I. c. Accessorium.

III.

Principale ad se trahit minus principale. cap. accessorium 42. de Regulis juris, ad quem enim principale pertinet, ad eundem & accessorium pertinebit. c. sollicitudinem 54. extr. de appellat. adeo ut idem obtineat eo casu, quo accessorium majus & dignius suo principali. l. 19. §. perveniamus 13. ff. de aur. legat. §. si tamen alienam 26. Inst. de rer. divis. Caltrenf. in l. si ita stipulatus, §. Chrysogonus, vers. quod nota de V. O. Hyppol. de Marfil. in sing. 7. num. 6. cum magis intueendum sit principale negotium quod agitur, quam accessorium, ut fraus absesse videatur & alienatio valeat. l. in modicis 24. ff. de contr. empt. Welenb. 1. consil. 23. num. 37. unde simul accessorium cum principali per appellationem legitimam ad superiorem deferuntur cap. dilectis 55. extr. de appellationib. Exemplo sunt focus animalium §. 19. Inst. de R. D. l. 6. §. 6. ff. de A. R. D. & omnes species accessionum, ex tit. Inst. de Rer. Divis.

Limita, ut procedat (1.) nisi res principalis vilior fuerit suo accessorio. Zaf. ad ff. b. 1. p. 33. (2.) modo id, quod accedit, bonâ fide accedat.

IV.

Principalem causam facit quiescere quæstio præjudicialis. cap. si judex 12. in fin. de sentent. excomm. in 6. vid. sup. c. Præjudicium.

CAP. CI. Principium. Axioma I.

Principium est ejusque rei pars præcipua. l. 1. de O. I. ratio est, quia omne principium grave est, ubi fundamentum rectè positum fuerit, cætera facile consequuntur. Bachov. in Comm. 16. n. 2.

II.

Adversus negantem principia non est disputandum, post Aristoteli. & cæteros Philosophos Dannhauerus epitom. dialect. p. 2. cap. 2. p. 158. Cujac. 4. obs. 31. in fin. & in Papin. lib. 23. quest. ad l. peregrin. §. quibus. ff. de acquir. poss. Ratio est: quia principia & δὲν τῶν ὁρίων ἢ γωνιῶν τῶν ὁρίων, Arist. lib. 1. post. analyt. c. 2. text. 12. Ita Arnob. lib. 1. advers. Gentes stultitiæ esse censet rebus perspicuis & nullam desiderantibus defensionem diutius imitari.

Limitari potest adversus eos, qui negant principia ex iisdem principiis frustra disputari, sed principia utrisque superesse, ex quibus utiliter & apte cum iisdem disputari potest; ita quidem, ut communium principiorum adminiculo propriè illa & peculiaria principia probentur, interdum & evincantur. Philipp. Mornæus de verit. religion. in præfat. confer Dannhauerum, d. loco.

III.

Principium quod habet, habet etiam finem, & quod non habet principium, non etiam potest habere finem, Alber. in l. Titio ususfructus, in pr. de condit. & demonstrat. per illum text. ubi dicitur, quod conditio non habeat initium, quando actum suspendere non potest. Ergo à contrario